

2.1.2023

Limingan kunta/
Lakeuden EKO
Liminganraitti 10 C
91900 Liminka
lakeudeneko@liminka.fi

Mielipiteen antaja:

L&T Ympäristöpalvelut Oy
Valimotie 27
00380 Helsinki
Y-tunnus 3155938-4

Yhteyshenkilö:

Jani Sivupuro
GSM +358503857030
jani.sivupuro@lassila-tikanoja.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 28.11.2022 Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven kuntien jätehuoltomääräysten luonnoksesta

L&T Ympäristöpalvelut Oy (jatkossa L&T) lausuu asiasta seuraavaa:

Jätehuoltomääräykset luovat hyvän pohjan alueen jätehuollon ja jätteen hyötykäytön kehittämiseksi ja pidämme hyvänä sitä, että ne päivitetään säännöllisesti vastaamaan muuttunutta sääntelyä. Alla nostettu esille ne jätehuoltomääräysten pykälät, jotka mielestämme tulisi muuttaa tai joita tulisi tarkentaa.

Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen

Perusteluissa ja yleisessä osassa todetaan, seuraavaa: ”Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät, kuten jätteiden vastaanoton ja käsittelyn järjestäminen, on annettu operatiivisten palveluiden tuottajalle (Kempeleen Jätekujietus Ky).”

Tässä ilmeisesti tarkoitetaan, että operatiiviset palvelut hankintaan hankintalain mukaisen kilpailutuksen voittaneelta yritykseltä. Mikäli jätehuoltomääräyksiä ei ole tarkoitus päivittää aina kyseisen kilpailutuksen jälkeen, palveluntuottajan nimi olisi hyvä jättää pois, koska se voi muuttua kilpailutuksessa.

2 § Määritelmät

”**Asumisessa syntyvällä jätteellä** kaikkea vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajanasunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta, mukaan lukien vaaralliset jätteet sekä sako- ja umpikaivolietteet. Asumisessa syntyvään jätteeseen luetaan myös asukkaiden itse tekemässä remontissa sekä piha- ja puutarhatöissä syntyvät jätteet.”

Kyseisen kohta tulisi muuttaa vastaamaan jätelain 32 §:n 1. momentin kohtaa 1. Siinä tarkka määritelmä kunnan vastuulle kuuluvien rakennusjätteiden osalta on seuraava: ”**kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte**”.

”**Rakennus- ja purkujätteellä** kotitalouksien rakennus-, remontti- ja purkutoiminnoista syntyvää jätettä ”

Tämä kohta tulisi muuttaa vastaamaan jätelain 6 §:n kohdan 5 mukaista määritelmää, joka on seuraava: ”**rakennus- ja purkujätteellä rakennuksen tai muun kiinteän rakennelman uudis- ja korjausrakentamisessa ja purkamisessa, maa- ja vesirakentamisessa sekä muissa rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvää jätettä;**”.

3 § Kiinteistön velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä tarvittavat toimenpiteet

Kyseistä kohtaa tulisi tarkentaa. Ensimmäinen kappale on hieman epäselvä.

Myös kohdat, joissa käydään läpi kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja kunnan järjestämää jätteenkuljetusta ovat hieman epä johdonmukaisia. Esimerkiksi vähintään 5 asuinhuoneiston kiinteistöjen osalta kunnan järjestämän jätteenkuljetus otsakkeen alla mainitaan, että kyseisten kiinteistöjen osalta polttokelpoisen jätteen osalta käytössä on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Tämä tieto kuuluisi edelliseen kohtaan eli kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alle.

5 § Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavat jätteet

Perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Määräys on tarpeellinen, kun halutaan sallia esimerkiksi suurikokoisten jätteiden tai rakennus- ja purkujäte-erien kuljettaminen jäteasemille omatoimisesti. Jos määräystä ei ole, suurikokoisetkin jätteet sekä rakennus- ja purkujäte-erät pitäisi kuljettaa kunnan järjestämässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai sallia niiden toimittaminen aluekeräyspisteisiin.”

Yleisessä osassa on kohdassa 1.11 Rakennus- ja purkujäte, todettu seuraavaa: ”Asumisessa syntyvä rakennus- ja purkujäte toimitetaan Lakeuden EKOn määräämiin vastaanotto paikkoihin.”

Jätehuoltomääräyksiin on kirjattu seuraavaa: ”Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta tai itse kuljettaa jätteet jätehuoltoviranomaisen (Lakeuden EKO) osoittamaan vastaanottoipaikkaan.”

Kaikkia edellä mainittuja kohtia tulisi tarkentaa siten, että ainoastaan silloin kun kyse on kotitalouden pienimuotoisesta, itse tehdystä rakennus- tai purkutoiminnasta, jäte tulee toimittaa kunnan/jätehuoltoviranomaisen osoittamaan vastaanottoipaikkaan.

Muilta osin kuin mitä jätelain 32 §:n 1. momentin kohdassa 1 on mainittu, rakennus- ja purkujätteet eivät kuulu kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle eikä niiden toimittamisesta tiettyyn vastaanottoon voida antaa rakennus- ja purkujätteen tuottajalle/haltijalle sitovia jätehuoltomääräyksiä.

9 § Asumisessa syntyvien hyöty- ja biojätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

”Jätelain 15 § mukaisesti hyväksytään erilliskerättävien jättejakeiden keräys samaan astiaan (esim. keräyskartonki ja pahvi, lasi ja metalli), jos jätteen käsitelijä voi kierrättää jätteen sen laatua tai kierrätysastetta heikentämättä.”

Tällaista yleistä oikeutta poiketa etusijajärjestyksestä ei voi jätehuoltomääräyksillä antaa, koska poikkeaminen edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Jätelain muutoksen esitöissä (HE 40/2021) todetaan seuraavaa: ”Poikkeamisperusteen olemassaolo tulisi osoittaa selvityksellä, jolle ei kuitenkaan olisi säädettyä määrämuotoa. Tarvittavan selvityksen laajuutta ja siinä käytettäviä menetelmiä tulisi arvioida tilannekohtaisesti.”

11 § Muut erikseen kerättävät jätteet

”Kotitalouksien puutarhajätteet ja käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä oma-toimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava Lakeuden EKOn tai kunnan osoittamaan vastaanottoipaikkoihin.”

Jos tässä käsittelemättömällä puujätteellä tarkoitetaan rakentamisessa syntyvää puujätettä, se kuuluu kunnan vastuulle ainoastaan silloin kun sitä syntyy kotitalouden itse tekemässä, pienimuotoisessa rakennus- tai purkutoiminnassa. Kyseistä kohtaa tulisi tarkentaa.

”Mikäli kiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätehuollosta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä ja lajitellut rakennus- ja purkujätteet toimitetaan Lakeuden EKOn osoittamiin vastaanottoipaikkoihin.”

Tässä on virheellisesti todettu, että silloin kun kiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, kyseiset jätteet kuuluisivat kunnan jä-

tehuollon järjestämistä vastuulle. Näin ei ole, vaan kuten edellä ja 5 §:n kommentoinnissa olemme tuoneet esille, rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämistä vastuulle ainoastaan tilanteissa, joissa on kyse kotitalouden itse tekemästä, pienimuotoisesta rakennus- tai purkutoiminnasta. Muilta osin kunta ei voi antaa sitovia määräyksiä toimituspaikoista.

17 § Jäteastiatyypit

”Huonon käytettävyyden ja tyhjentämiseen liittyvän työturvallisuusriskin vuoksi pikakontteja ei suositella käytettäväksi jätteiden keräysvälineenä.”

Jäteautoon tyhjennettävät vinssattavat pikakontit ovat merkittävä työturvallisuusriski ja niiden tyhjentämisestä on aiheutunut vakavia tapaturmia ja jopa kuolemaan johtanut tapaturma. Suurimmassa osassa kuntien jätehuoltomääräyksiä on kielletty vinssattavien pikakonttien käyttö. Näissäkin jätehuoltomääräyksissä tulisi tuon suosituksen sijaan kieltää pikakonttien käyttö.

19 § Jäteastioiden täyttäminen

”Käsin siirrettäväksi tarkoitetut keräysvälineet saavat täysinä painaa enintään 55 kg.”

Nyt esitetty 55 kg on iso paino, kun kyseessä on pienet, korkeintaan 240 l:n jäteastiat. Useissa jätehuoltomääräyksissä korkeintaan 240 l:n jäteastioille on asetettu maksimipainoksi 40 kg. Toivoisimme, että korkeintaan 240 l:n jäteastioille asetettaisiin erillinen painoraja, joka olisi 40 kg.

23 § Polttokelpoisen jätteen tyhjennysvälin pidentäminen

”Muutettaessa ylimääräiset jätepisteeseen kuulumattomat tavarat (tavarat, jotka eivät mahdu astioihin) tulee viedä itse jäteasemalle!”

Tässä on ristiriita 27 §:n kanssa, jossa sallitaan jätteiden tilapäinen kerääminen isompaan säiliöön.

Jätehuoltomääräyksissä ei ole myöskään mainintaa ylimääräisestä jätteestä. Esimerkiksi HSY:n jätehuoltomääräyksissä on ylimääräisestä jätteestä oma säännös (23 § Ylimääräinen jäte). Ylimääräisestä jätteestä olisi hyvä olla maininta myös näissä jätehuoltomääräyksissä. Tämä selkeyttäisi käytäntöjä.

25 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

”Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin tai jätteen ja kiinteistö kuuluu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteenkuljettajalla on pääsy jäteastioihin.”

Kyseisessä kohdassa ei ole vaadittu kaksoispesälukkoa, joka olisi oleellinen vaatimus jäteastian toimivan tyhjennyksen suorittamiseen.

Paloturvallisuusriskin johdosta useat vakuutusyhtiöt edellyttävät jätepesiteen/jätetilan lukitusta. Mikäli lukituksessa ei ole edellytetty kaksoispesälukkoa, jonka toiseen osaan kävisi yksi Lakeuden EKO:lle sarjoitettu yleisavain, pahimmassa tapauksessa kuljettajalla saattaa olla mukana yli sata eri avainta. Tyhjennykseen kuluva aika pitenee merkittävästi, kun jokaiseen kohteeseen joutuu erikseen etsimään avaimen.

Suurimmassa osassa jätehuoltomääräyksiä on vaatimus kaksoispesälukosta ja toivoisimme, että se tulisi myös näihin jätehuoltomääräyksiin.

26 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat

Kyseiseen kohtaan olisi hyvä lisätä tieto, että RINKI-pisteet on tarkoitettu vain kotitalouksien käyttöön eikä niitä ole tarkoitettu yritysten jätteille.

28 § Kuljettaminen ja siirtoasiakirja

Kyseisessä kohdassa tulisi korostaa, että kun jäte noudetaan kotitaloudesta siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuus ja sen säilyttämisvelvollisuus on jätteen kuljettajalla. Kotitalouden ei siis tarvitse missään tilanteessa huolehtia siirtoasiakirjan laatimisesta tai säilyttämisestä.

Muilta osin kyseisessä kohdassa olisi riittävää mainita ainoastaan jätteet, joita siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuus koskee. Lainsäädäntöä eli jätelain 121 a:n menettelytapasäännöksiä ja jäteasetuksen 40 §:n siirtoasiakirjaan merkittäviä tietoja ei ole tarpeen toistaa jätehuoltomääräyksissä.

29 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Vuoden ensimmäisen kvartaalin osalta pyydetään tietojen lisäksi ote jätehuoltorekisteristä. Onko kyse vain kertaluonteisesta pyynnöstä vai vuosittain vaadittavasta tiedosta? Vuosittain vaadittava tieto kaikilta tuntuu turhalta.

Vuoden viimeisen kvartaalin tietojen lisäksi pyydetään toimittamaan koontiraportti kokonaismääristä ja vastaanottopaikoista koko vuoden ajalta 31.1 mennessä.

Kyseinen aika on liian lyhyt koontiraportin toimittamiseen. Toivoisimme, että viimeisen kvartaalin ja koontiraportin tietojen toimittamiseen annettaisiin pidempi aika, esimerkiksi 28.2. mennessä.

L&T Ympäristöpalvelut Oy

Jani Sivupuro
yksikönpäällikkö, Pohjois-Pohjanmaa